

Pravilnik o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. [93/2023](#) i [99/2024](#).

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim Pravilnikom utvrđuju se materijali od kojih se izrađuju medicinsko-tehnička pomagala, cijene, rokove korišćenja i uslovi za obezbjeđivanje novih pomagala prije isteka rokova, indikacije za ostvarivanje prava na medicinsko tehnička pomagala i djelove pomagala, liste medicinsko-tehničkih pomagala (u daljem tekstu: pomagala), kao i bliži način i postupak ostvarivanja prava na pomagala koja osiguranim licima obezbjeđuje Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore (u daljem tekstu: Fond).

Član 2

Osiguranim licima obezbjeđuju se pomagala koja su namijenjena za poboljšanje oštećenih funkcija, ublažavanje tjelesnih oštećenja ili nedostataka organa ili kojima se nadomještaju anatomske ili fiziološke funkcije organa, nastale uslijed bolesti ili povrede.

Vrste pomagala koja osiguranim licima obezbjeđuje Fond sadržane su u listi pomagala koja čini sastavni dio ovog pravilnika.

II MATERIJALI OD KOJIH SE IZRAĐUJU POMAGALA

Član 3

Pomagala koja se odobravaju osiguranim licima moraju biti:

- proizvedena od materijala koji odgovara namjeni, kvalitetu i propisanom standardu, tako da ne ugrožavaju zdravlje osiguranog lica koje koristi pomagala i drugih lica;
- upisana u registar medicinskih sredstava kod organa nadležnog za lijekove i medicinska sredstva (u daljem tekstu: Nadležni organ), ako zakonom nije drukčije propisano.

III UTVRĐIVANJE CIJENA POMAGALA

Član 4

Cijene pomagala utvrđuju se na osnovu:

- postojeće cijena pomagala i
- uporedne cijene pomagala u drugim državama.

Član 5

Postojeća cijena pomagala je poslednja cijena istovjetnog pomagala iz Liste pomagala.

Cijena pomagala za koje nije moguće utvrditi postojeću cijenu iz stava 1 ovog člana, određuje se na osnovu uporedne cijene.

Član 6

Osnov za utvrđivanje uporedne cijene pomagala je prosjek cijena istovjetnog pomagala u Republici Hrvatskoj i Republici Srbiji.

Ukoliko se ne može utvrditi cijena u jednoj od država iz stava 1 ovog člana, koristi se cijena države u kojoj se može utvrditi cijena.

Ukoliko se ne može utvrditi cijena određenog pomagala ni u jednoj od država iz st. 1 i 2 ovog člana, koriste se cijene pomagala sličnih karakteristika i namjene pomagala iz iste vrste ili podvrste.

Ukoliko se ne može utvrditi cijena pomagala istih ili sličnih karakteristika, cijena se utvrđuje prema uslovima na tržištu.

Izvor podataka o cijenama pomagala u uporednim državama su cijene objavljene na internet stranicama Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i Fonda za zdravstveno osiguranje Republike Srbije, na dan utvrđivanja cijene od strane Fonda.

Član 7

Uporedna cijena pomagala utvrđuje se za svako pomagalo posebno.

Ako u uporednoj državi postoji za istu vrstu pomagala više različitih cijena, za uporednu cijenu se uzima prosjek tih cijena.

Ako za istu vrstu pomagala postoje različite cijene u državama iz člana 6 ovog pravilnika, kao uporedna cijena uzima se prosječna uporedna cijena pomagala.

Član 8

Kao osnova za određivanje cijene pomagala koristi se postojeća cijena pomagala u skladu sa članom 5 ovoga Pravilnika, odnosno ako je za Fond povoljnija, prosječna uporedna cijena pomagala u skladu sa članom 6 stav 1 ovog pravilnika.

Član 9

U cijenu pomagala uključena je i usluga probe, namještanja i adaptacije pomagala, obuka za korišćenje, kao i servisiranje i održavanje izdatog pomagala u garantnom roku.

Član 10

Ukoliko bi se prilikom utvrđivanja cijene pomagala u skladu sa ovim Pravilnikom, ili iz drugih objektivnih razloga došlo do nerealne cijene pojedinog pomagala, Fond će odrediti cijenu prema uslovima na tržištu.

Član 11

Fond utvrđuje cijene pomagala, po pravilu jednom godišnje.

Usklađivanje cijena pomagala vrši se i u slučajevima promjene uporedne cijene pomagala.

IV ROKOVI KORIŠĆENJA POMAGALA

Član 12

Osiguranom licu se pomagalo odobrava prema utvrđenim rokovima korišćenja, u skladu sa Listom pomagala, za svaku vrstu pomagala.

Rokovi korišćenja pomagala određuju se prema godinama života osiguranog lica i to:

I - do navršene sedme godine života,

II - iznad sedam do navršenih 18 godina života,

III - iznad 18 godina do navršenih 65 godina života i

IV - iznad 65 godina života.

Član 13

Osigurano lice ne može ostvariti pravo na novo, isto pomagalo, prije isteka roka korišćenja prethodno odobrenog pomagala.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osigurano lice ima pravo na novo pomagalo prije isteka roka korišćenja prethodno odobrenog pomagala, ukoliko je pomagalo prema nalazu nadležnog doktora dotrajalo, odnosno postalo neupotrebljivo za osigurano lice zbog nastalih anatomske, fiziološke i funkcionalne promjene, a koje nisu korišćenja pomagala na nepropisan način.

Pomagalo iz stava 2 ovog člana osiguranom licu predlaže ovlašćeni doktor ili konzilijum doktora u skladu sa Listom pomagala, a odobrenje za nabavku pomagala daje nadležna Prvostepena ljebarska komisija Fonda.

Ako se u slučaju iz stava 2 ovog člana odobravaju invalidska kolica, osigurano lice je dužno da isporučiocu vrati prethodno izdata kolica.

Član 14

Rok korišćenja pomagala računa se od dana izdavanja potvrde o odobrenju nabavke pomagala, a za pomagala koja se izrađuju po mjeri od dana izdavanja pomagala.

V INDIKACIJE ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 15

Osigurano lice ostvaruje pravo na pomagalo utvrđeno Listom pomagala, na osnovu propisanih medicinskih indikacija za svako pojedinačno pomagalo, na osnovu odgovarajuće medicinske dokumentacije kojom se dokazuju te indikacije.

Indikacije za pomagala su: medicinska dijagnoza utvrđena u skladu sa Međunarodnom klasifikacijom bolesti - Deseta revizija (u daljem tekstu: MKB 10), uzrast ili antropometrijske i druge karakteristike osiguranog lica, kao i stambeno-komunalni i drugi uslovi koji su od značaja za korišćenje i pravilnu primjenu pojedinih pomagala na osnovu kojih se utvrđuje potreba za pomagalom.

VI POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA NA POMAGALA

Član 16

Pomagalo sa Liste pomagala, u zavisnosti od medicinske indikacije i vrste pomagala, predlaže odnosno propisuje izabrani doktor ili doktor specijalista odgovarajuće specijalnosti (u daljem tekstu: ovlašćeni doktor) zdravstvene ustanove sa kojom je Fond zaključio ugovor o pružanju zdravstvenih usluga, konzilijum doktora odgovarajućih specijalnih bolnica ili konzilijum doktora odgovarajućih specijalnosti Kliničkog centra Crne Gore.

Pomagalo sa Liste pomagala se predlaže odnosno propisuje na osnovu pregleda, utvrđenog zdravstvenog stanja i indikacija, odnosno na osnovu otpusne liste, mišljenja doktora odgovarajuće specijalnosti, odnosno na osnovu druge medicinske dokumentacije kojom se dokazuju indikacije, koja ne može biti starija od šest (6) mjeseci.

Ovlašćeni doktor odnosno konzilijum doktora iz stava 1 ovog člana predlaže pomagalo sa Liste pomagala na propisanom obrascu - predlogu za nabavku pomagala.

Predlog za nabavku pomagala iz stava 2 ovog člana važi 60 dana od dana izdavanja.

Obrasci predloga za nabavku pomagala dati su u prilogu ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 17

Na osnovu predloga za nabavku pomagala iz člana 16 ovog Pravilnika, Fond u skladu sa indikacijama iz Liste pomagala, izdaje potvrdu o odobrenju nabavke pomagala.

Potvrda o odobrenju nabavke pomagala važi 60 dana od dana izdavanja.

Ukoliko potvrdu o odobrenju nabavke pomagala ne iskoristi u roku iz stava 1 ovog člana (gubitak potvrde, neupotrebljivost potvrde zbog oštećenja ili nečitljivosti podataka i sl.), osigurano lice je u obavezi da dostavi Fondu novi predlog za nabavku pomagala i neiskorišćenu potvrdu radi poništenja, a u slučaju gubitka daje pisanu izjavu da potvrdu nije iskoristilo.

Obrazac potvrde o odobrenju nabavke, odnosno servisiranja pomagala dati su u prilogu ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 18

Pomagala koja u skladu sa Listom pomagala propisuje izabrani doktor, propisuju sa na recept koji važi 30 dana od dana propisivanja.

Pomagala iz stava 1 ovog člana izdaju se u apoteci, u propisanoj količini za mjesec dana, u skladu sa Listom pomagala.

Član 19

Prema utvrđenoj indikaciji, na potvrdi o odobrenju nabavke pomagala, može se odobriti jedno ili više pomagala iste podvrste, dok se na receptu može propisati samo jedna vrsta pomagala u skladu sa Listom pomagala.

Član 20

Za određene vrste pomagala u skladu sa Listom pomagala osiguranom licu kod kojeg se ne može očekivati promjena zdravstvenog stanja - trajna stanja, pomagalo se prvi put odobrava na način propisan ovim Pravilnikom, a svaki naredni put odobrava Fond na osnovu predloga izabranog doktora.

Član 21

Osigurano lice ima pravo, po pravilu, na novo pomagalo.

Osigurano lice ima pravo na pomagalo, dio pomagala i potrošni materijal u skladu sa Listom pomagala.

Član 22

Osiguranom licu za određene vrste pomagala, za koja je u skladu sa Listom pomagala, propisano da se izdaju uz obavezu vraćanja pomagala, Fond odobrava pomagalo uz izdavanje kartice za vraćanje pomagala - pisane izjave da će to pomagalo biti vraćeno isporučiocu u roku od 30 dana po prestanku potrebe za korišćenjem pomagala (u daljem tekstu: revers kartica).

Obrazac revers kartice dat je u prilogu ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 23

Pomagalo za koje je Fond izdao revers karticu prilikom njegovog odobravanja, osigurano lice ili član njegove porodice je u obavezi da vrati isporučiocu pomagala, u roku od 30 dana nakon prestanka potrebe za korišćenjem pomagala.

Revers kartica se popunjava u tri primjerka.

Jedan primjerak revers kartice zadržava Fond prilikom ovjere, a dva primjerka se predaju osiguranom licu, koje ih predaje isporučiocu pomagala.

Isporučilac pomagala ovjerava oba primjerka revers kartice, jedan primjerak vraća osiguranom licu, drugi primjerak isporučilac dostavlja Fondu uz fakturu za isporučeno pomagalo, a treći primjerak revers kartice zadržava za sebe.

VII LISTA POMAGALA

Član 24

Lista pomagala, po pravilu sadrži:

- šifru i naziv pomagala, dijela pomagala i potrošnog materijala,
- medicinsku indicaciju za ostvarivanje prava na pomagalo;
- šifru bolesti prema MKB-10;
- ko predlaže odnosno propisuje pomagalo;
- ko odobrava pomagalo;
- da li se pomagalo vraća ili ne (revers);
- jedinice mjere pomagala;
- količinu odobrenog pomagala;
- rok korišćenja pomagala;
- materijal od koga je pomagalo izrađeno.

Član 25

Predlog za stavljanje pomagala na Listu pomagala, može podnijeti nosilac upisa u registar medicinskog sredstva i registar proizvođača u skladu sa zakonom, a za pomagalo koje je već upisano u registar, predlog može podnijeti zdravstvena ustanova ili određeno strukovno udruženje ljekara i sl.

Član 26

Uz predlog za stavljanje pomagala na Listu pomagala prilaže se dokumentacija:

- podaci o podnosiocu predloga,
- rješenje o upisu u registar medicinskog sredstva i registar proizvođača izdati od Nadležnog organa,
- obrazloženje predloga.

Izuzetno od stava 1 alineja 2, u slučaju kada u Crnoj Gori ne postoji potrebno pomagalo (medicinsko sredstvo) koje je registrovano, a postoji opravdana medicinska indicacija i adekvatno obrazloženje predlagača, na listu pomagala se može staviti i medicinsko sredstvo koje nije registrovano a ispunjava propisane uslove u skladu sa zakonom o medicinskim sredstvima.

Član 27

Ocjenu opravdanosti predloga za stavljanje pomagala na Listu pomagala vrši Komisija za ocjenu opravdanosti predloga za stavljanje pomagala na Listu pomagala (u daljem tekstu: Komisija) u roku od 6 mjeseci od dana podnošenja predloga.

Komisiju iz stava 1 ovog člana formira direktor Fonda, o čemu donosi rješenje kojim se utvrđuje sastav, zadatak i način rada komisije.

Komisija iz stava 1 ovog člana, po potrebi može zatražiti stručno mišljenje od referentne zdravstvene ustanove.

Član 28

Komisija vrši i procjenu uticaja na Budžet Fonda.

Za potrebe procjene uticaja na Budžet Fonda, cijene predloženih pomagala utvrđuju se u skladu sa ovim Pravilnikom.

Za potrebe procjene iz stava 1 ovog člana populacija osiguranih lica kojima je pomagalo namijenjeno treba da bude definisana u skladu sa dostupnim javno zdravstvenim podacima

Kao prilog procjeni dostavlja se prikaz svih parametara korišćenih pri njenoj izradi, vrijednosti parametara i izvor podataka.

Član 29

Ukoliko Komisija ocijeni da predlog nije opravdan, o tome obavještava podnosioca predloga, najkasnije u roku iz člana 27 stav 1 ovog Pravilnika.

Ponovni predlog za stavljanje istog pomagala na Listu pomagala, može se podnijeti nakon isteka roka od 6 mjeseci od dana dobijanja obavještenja iz stava 1 ovog člana.

VIII ISPORUKA POMAGALA

Član 30

Osigurano lice u skladu sa ovim Pravilnikom i Listom pomagala ostvaruje pravo na pomagala, djelove pomagala i potrošni materijal za pomagala kod pravnog lica ili fizičkog lica - proizvođača pomagala, odnosno drugih pravnih i fizičkih lica koja imaju dozvolu za obavljanje prometa medicinskim sredstvima sa kojima Fond ima zaključen ugovor o isporuci i izradi pomagala (u daljem tekstu: isporučioци pomagala), na osnovu ovjerene potvrde o odobrenju nabavke pomagala, odnosno recepta.

Član 31

Na zahtjev osiguranog lica, isporučilac pomagala može isporučiti ili izraditi pomagalo od drugog materijala ili karakteristika koje nisu utvrđene Listom pomagala, uz uslov da razliku u cijeni koštanja pomagala, doplati osigurano lice.

Član 32

Ugovorom o isporuci i izradi pomagala između Fonda i isporučioца pomagala uređuje se:

- predmet i cijena,
- lokacija / lokacije isporučioца,
- rok na koji se ugovor zaključuje,
- rok isporuke pomagala,
- garantni rok,
- servisiranje pomagala u Crnoj Gori,
- način i rokovi plaćanja za isporučeno pomagalo,
- obaveza preuzimanja vraćenog i izdavanje obnovljenog pomagala,
- način obavljanja kontrole izvršenja ugovornih obaveza,
- odgovornost za štetu nastalu zbog neizvršavanja, odnosno neblagovremenog izvršavanja ugovornih obaveza,
- druga međusobna prava i obaveze.

Fond može tokom ugovornog perioda sa ugovornim isporučiocem pomagala, proširiti ugovornu saradnju za nove lokacije izrade i isporuke pomagala, ukoliko ispunjavaju propisane uslove.

Član 33

Isporučilac pomagala koji je isporučio pomagalo koje shodno Listi pomagala podliježe obavezi vraćanja pomagala, sprovodi servisiranje, obnovu i priprema isto za isporuku kao obnovljeno pomagalo.

Osiguranom licu može se odobriti već korišćeno, ali obnovljeno i servisirano pomagalo koje podliježe obavezi vraćanja (u daljem tekstu: obnovljeno pomagalo), koje ima sve odlike funkcionalnosti i kvaliteta kao novo pomagalo, u skladu sa Listom pomagala.

Isporučilac pomagala je obavezan da vodi evidenciju vraćenih pomagala i o tome mjesečno izvještava Fond.

Član 34

Isporučilac pomagala je dužan da izvrši obuku za korišćenje pomagala, kao i da uz pomagalo osiguranom licu izda uputstvo za upotrebu i održavanje pomagala i garantni list za pomagalo.

U garantnom roku isporučilac pomagala je dužan da o svom trošku održava, servisira i po potrebi izvrši zamjenu pomagala.

Garantni rok teče od dana isporuke pomagala osiguranom licu, a za dio pomagala od dana ugradnje dijela pomagala.

Član 35

Isporučilac pomagala je dužan da osiguranom licu isporuči odobreno pomagalo u roku od 30 dana od dana preuzimanja potvrde o odobrenju nabavke pomagala, a za pomagala koja se izrađuju po mjeri, u roku od 60 dana od dana preuzimanja potvrde od strane isporučioца.

Ukoliko isporučilac pomagalo ne isporuči u rokovima iz stava 1 ovog člana, osigurano lice ima pravo na nabavku pomagala od drugog isporučioца pomagala.

Naknada troškova iz stava 2 ovog člana odobrava se u visini cijene Fonda, na osnovu potvrde ugovornog isporučioца da ne može da isporuči pomagalo u roku iz stava 1 ovog člana i druge odgovarajuće dokumentacije.

Ukoliko za određeno pomagalo Fond nema ugovornog isporučioца, osigurano lice ima pravo na naknadu troškova u visini cijene koštanja nabavljenog pomagala.

Izuzetno, osigurano lice može da ostvari pravo na naknadu troškova pomagala iz vrste ortopedska pomagala, koje je nabavilo od neugovorenog isporučioца pomagala, u visini cijene Fonda, na osnovu ovjerene potvrde o odobrenju nabavci pomagala i računa o kupovini pomagala.

Član 36

Osigurano lice, odnosno ovlašteno lice Fonda, može podnijeti zahtjev za ocjenu funkcionalnosti isporučenog pomagala.

Osigurano lice podnosi zahtjev iz stava 1 ovog člana u roku od 60 dana od dana preuzimanja pomagala, a ovlašteno lice Fonda prilikom vršenja kontrola kod ugovornog isporučioća.

Ocjenu funkcionalnosti pomagala vrši Komisija za ocjenu funkcionalnosti pomagala koju imenuje direktor Fonda.

Član 37

Komisiju za ocjenu funkcionalnosti isporučenog pomagala čine: jedan doktor specijalista odgovarajuće specijalnosti, jedan predstavnik ugovornog isporučioća pomagala i jedan predstavnik Fonda.

Ocjenu o funkcionalnosti pomagala komisija iz stava 1 ovog člana daje u prisustvu osiguranog lica.

Isporučilac pomagala obavezan je da postupi prema ocjeni iz stava 2 ovog člana.

IX VRSTE POMAGALA

Član 38

Osiguranom licu se odobravaju sljedeće vrste i podvrste pomagala:

A - ortopedska pomagala

1. protetička sredstva (proteze)
2. ortotička sredstva (ortoze)
3. ortopedske cipele sa ulošcima
4. ortopedski ulošci
5. invalidska kolica
6. pomoćna pomagala za olakšavanje kretanja

B - očna i tiflotehnička pomagala

1. očna pomagala
2. tiflotehnička pomagala

C - slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora

1. slušna pomagala
2. pomagala za omogućavanje glasnog govora

D - stomatološka pomagala

E - ostala pomagala

1. epiteze (estetske proteze)
2. vještačka dojka
3. perike
4. utege i suspenzorijum
5. trbušni pojasevi
6. pomagala za gastrointestinalni i urogenitalni sistem
7. pomagala za disanje
8. pomagala kod šećerne bolesti
9. antidekubitus dušek i ortopedski krevet.

Pored pomagala iz stava 1 ovog člana, osigurano lice ima pravo na rezervne djelove za pomagalo i potrošni materijal za pomagalo, u skladu sa ovim Pravilnikom i Listom pomagala.

Pomagalo iz stava 1 ovog člana podrazumijeva pomagalo individualno proizvedeno i namijenjeno određenom osiguranom licu, ili serijski proizvedeno koje je potrebno prilagoditi određenoj osiguranoj osobi odnosno serijski proizvedeno namijenjeno svim osiguranim osobama.

A ORTOPEDSKA POMAGALA

1. Protetička sredstva (proteze)

Član 39

Osiguranom licu kojem nedostaje dio ili cijeli gornji ili donji ekstremitet odobrava se protetičko sredstvo (u daljem tekstu: proteza) prema medicinskoj indikaciji, godinama života, uzroku i visini amputacije, kliničkom statusu i stepenu funkcionalnosti.

U zavisnosti od medicinskih indikacija, osigurano lice ima pravo na protezu iz Liste pomagala, a ako takva proteza nije odgovarajuća iz medicinskih razloga, ljekar odgovarajuće specijalnosti ima pravo da predloži protezu kombinovanu od odgovarajućih djelova iz Liste pomagala.

Član 40

Osiguranom licu, starijem od pet godina života odobrava se podlaktina (transradijalna) mioelektrična proteza, ukoliko ima obostranu visoku podlaktinu amputaciju obje ruke, sa ultra kratkim patrljcima (amputacija iznad gornje trećine podlaktice), uz postojanje mioelektričnih potencijala, što se utvrđuje testom separacije.

Nadlaktina (transhumeralna) mehanoelektrična proteza (hibridna), odobrava se osiguranom licu ukoliko ima obostranu visoku nadlaktinu amputaciju, sa ultrakratkim patrljcima (amputacija iznad gornje trećine nadlaktice) a na dominantnoj ruci za koju se proteza propisuje djelimično očuvan pokret u ramenom zglobo.

Prije davanja predloga za nabavku proteza iz stava 1 i 2 ovog člana, neophodno je izvršiti psihološko testiranje osiguranog lica.

Član 41

Osiguranom licu koje je ostvarilo pravo na pomagala iz člana 39 ovog pravilnika odobravaju se i odgovarajući djelovi: ležišta, šake, zglobovi, stopala, hvataljke i radni nastavci i ostali djelovi u skladu sa Listom pomagala.

Član 42

Pri izradi prve proteze za donje ekstremitete, ugrađuje se privremeno ležište sa definitivnim skeletom.

Poslije strukturne stabilizacije obima mjera patrljka, a najranije tri do 12 mjeseci, nakon stavljanja privremenog ležišta, izrađuje se trajno ležište proteze na definitivnom skeletu.

Član 43

Zbog nastalih anatomske promjene na patrljku, odobrava se zamjena ležišta proteze, ako se postojeće ležište ne može osposobiti za upotrebu dodatnom korekcijom ležišta ili nošenjem većeg broja navlaka.

Osigurano lice ima pravo na izmjenu ležišta proteze kada je takva izmjena nužna zbog anatomske promjene na patrljku, a učinkovitost ležišta se ne može postići oblaganjem uloška, upotrebom većeg broja navlaka, odnosno upotrebom gel čarape.

Član 44

Osiguranom licu ženskog pola kojem je odobrena proteza za donji ekstremitet, odobravaju se i dva para kozmetičkih čarapa.

Član 45

Predlog za nabavku pomagala iz čl. 39 do 44 ovog Pravilnika, daje konzilijum za ortopedska pomagala Kliničkog centra Crne Gore, koji čine: dva doktora specijalista ortopeda i jedan doktor specijalista fizijatar, a nabavku pomagala odobrava Fond.

Član 46

Osiguranom licu kojem se odobrava nabavka ortopedskog pomagala koje se izrađuje po mjeri, izdaje se i potvrda o potrebi putovanja, radi uzimanja mjere, ukoliko je isporučilac pomagala van opštine prebivališta osiguranog lica.

2. Ortotička sredstva (ortoze)

Član 47

Osiguranom licu se odobrava ortotičko sredstvo (u daljem tekstu: ortoza) radi spriječavanja ili korekcije deformiteta, kontrole pokreta i postizanja stabilizacije ili rasterećivanja donjih, gornjih ekstremiteta i kičmenog stuba.

Osiguranom licu kome se odobri varijabilna abdukcijaska ortoza za kuk (VAHO) - SWASH, ne može se odobriti HKAFO ortoza ili obrnuto.

Član 48

Ortoze iz člana 47 ovog Pravilnika predlaže doktor specijalista ortoped, doktor specijalista fizijatar ili konzilijum za ortopedska pomagala, a nabavku pomagala odobrava Fond.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, predlog za nabavku ortoze - štitnika za lakat (par) i za koljeno (par) za osigurano lice do 18 godina života, predlaže doktor subspecijalista hematolog, a odobrava Fond.

3. Ortopedske cipele sa ulošcima

Član 49

Osigurano lice koje zbog bolesti ili deformiteta stopala za kretanje ne može da koristi konfekcijske cipele, ima pravo na ortopedске cipele sa ulošcima u skladu sa medicinskim indikacijama iz Liste pomagala.

Ortopedske cipele izrađuju se po mjeri ili otisku od kože i drugih materijala u skladu sa Listom pomagala, tako da su prilagođene vrsti deformiteta, obliku stopala kada je opterećeno, kao i skraćanju donjeg ekstremiteta koji se nadoknađuje.

Član 50

Predlog za nabavku pomagala iz člana 49 ovog Pravilnika daje doktor specijalista ortoped, a za ortopedске cipele za elefantijazu, predlog daje doktor subspecijalista vaskularne hirurgije, a nabavku pomagala odobrava Fond.

Član 51

Ortopedske cipele sa ulošcima odobravaju se kao sastavni dio pomagala ako je osiguranom licu:

- potrebna ortoza (aparat) u spoju sa obućom;
- potrebno vještačko stopalo ili dio vještačkog stopala.

Predlog za ortopedске cipele sa ulošcima iz stava 1 ovog člana daje konzilijum za ortopedска pomagala, a nabavku pomagala odobrava Fond.

4. Ortopedски ulošci

Član 52

Osiguranom licu od tri do 18 godina života za dijagnozu Pedes plani III ili IV stepena, odobravaju se ortopedски ulošci koji se izrađuju individualno saglasno medicinskim indikacijama.

Predlog za nabavku ortopedских uložaka daje doktor specijalista ortoped ili pedijatar Instituta za bolesti djece Kliničkog centra Crne Gore, a nabavku pomagala odobrava Fond.

5. Invalidска kolica

Član 53

Osiguranom licu starijem od tri godine života koje ne može da hoda, u zavisnosti od stepena smetnji, oštećenja, kao i funkcionalnog statusa (antropometrijske mjere, vrsta i težina oštećenja) opredjeljuju se odgovarajuća invalidска kolica u skladu sa Listom pomagala.

Osigurano lice kome je odobreno pomagalo iz stava 1 ovog člana ima pravo na dodatke uz invalidска kolica i djelove za invalidска kolica, u skladu sa Listom pomagala.

Osigurano lice ima pravo na jedna invalidска kolica sa pripadajućim dodacima, kao i na toaletna kolica ukoliko osigurano lice veći dio vremena provodi u krevetu zbog svog zdravstvenog stanja.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, osigurano lice ima pravo na druga invalidска kolica, aktivna laka ili elektromotorna invalidска kolica, u skladu sa Listom pomagala

Član 54

Invalidска kolica za privremenu upotrebu odobravaju se osiguranom licu koje za kretanje ne može koristiti štake ili hodalicu, u slučaju terminalnih stanja malignih bolesti, nesraslog preloma kuka ili koljena, ili nakon amputacije noge do primjene proteze.

Član 55

Predlog za nabavku pomagala iz čl. 53 i 54 ovog Pravilnika, daje konzilijum za ortopedска pomagala, a nabavku pomagala odobrava Fond.

6. Pomoćna pomagala za olakšavanje kretanja

Član 56

Osigurano lice sa oštećenjem lokomotornog sistema ima pravo na pomoćno pomagalo za olakšavanje kretanja po predlogu doktora specijaliste ortopeda, fizijatra, hirurga ili neurologa, koje odobrava Fond u skladu sa Listom pomagala.

B. OČNA I TIFLOTEHNIČKA POMAGALA

1. Očna pomagala

1.1 Naočare sa staklima, kontaktna sočiva i teleskopske naočare

Član 57

Prema medicinskim indikacijama, na predlog doktora specijaliste oftalmologa, osiguranom licu odobravaju se naočare sa:

- korekcionim mineralnim staklima, na jednom ili oba oka;
- korekcionim staklima od plastike, na jednom ili oba oka;
- korekcionim staklima od plastike cilindričnim ili bifokalnim, na jednom ili oba oka;
- korekcionim lentikulanim staklima, na jednom ili oba oka;
- tamnim staklima bez dioptrije.

Član 58

Prema medicinskim indikacijama, na predlog doktora specijaliste oftalmologa, osiguranom licu se odobravaju polutvrda, meka, terapijska kontaktna sočiva, kontaktna sočiva meka-prilagođavajuća i skleralna sočiva u skladu sa Listom pomagala.

Član 59

Osiguranom licu sa visokim stepenom slabovidosti kome se oština vida ne može poboljšati ili postići zadovoljavajuća oština vida naočarima sa korekcionim staklima ili kontaktnim sočivima, odobravaju se naočare sa specijalnim sistemom sočiva (teleskopske naočare) na predlog konzilijuma oftalmologa Kliničkog centra Crne Gore.

Član 60

Osigurano lice koje ostvaruje pravo na kontaktna sočiva ostvaruje pravo i na odgovarajuće naočare.

Stakla za naočare i kontaktna sočiva iz čl. 57 i 58 ovog Pravilnika odobravaju se osiguranom licu i prije isteka roka korišćenja, ako se razlika u korekciji oštine vida izmijeni za 0,50 dioptrija.

1.2 Očne proteze

Član 61

Osiguranom licu, na predlog doktora specijaliste oftalmologa, odobravaju se očne proteze i to:

- privremena proteza,
- puna očna proteza;
- ljuspasta očna proteza;
- orbitalna očna proteza.

Ako standardni oblik i veličina očne proteze ne odgovara veličini i obliku konjuktivalne vrećice, očna proteza se izrađuju po mjeri.

1.3 Očne prizme

Član 62

Osiguranom licu, na predlog doktora specijaliste oftalmologa, odobrava se očna prizma (folija) prije i poslije operacije razrokosti, (konvergentne, divergentne).

2. Tiflotehnička pomagala

Član 63

Osiguranom licu starijem od šest godina života koje ima oštećenje vida, na predlog doktora specijaliste oftalmologa, odobrava se dugi bijeli štap i ručni/džepni sat (govorni ili Brajev).

Osiguranom licu iz stava 1 ovog člana koje ima i oštećenje sluha, na predlog doktora specijaliste otorinolaringologa, odobrava se ultrazvučni štap.

Član 64

Osiguranom licu koje ima oštećenje vida, obučenom za korišćenje Brajevog pisma, odobrava se Brajeva pisaća mašina.

Osigurano licu koje ima oštećenje vida, a koje je na školovanju ima pravo na reproduktor i snimač zvučnih knjiga, govorni softver, Brajevu bilježnicu i elektronsku lupu, u skladu sa Listom pomagala.

Osigurano lice kome je odobrena Brajeva elektronska bilježnica nema pravo na elektronsku lupu, odnosno osigurano lice kome je odobrena lupa nema pravo na Brajevu elektronsku bilježnicu.

C. SLUŠNA POMAGALA I POMAGALA ZA OMOGUĆAVANJE GLASNOG GOVORA

1. Slušna pomagala

Član 65

Osiguranom licu do 18 godina života kod koga je nastupio obostrani senzorneuralni gubitak sluha ili druga naglupost obostrano veća od 30 % po FS (Flower Sabinu), odobravaju se dva zaušna slušna aparata.

Osiguranom licu iz stava 1 ovog člana kod koga je nastupio obostrani senzorneuralni gubitak sluha veći od 45 dB u najmanje dvije govorne frekvencije 500-4000 Hz, odobravaju se dva zaušna slušna aparata.

Izuzetno, kada je to medicinski opravdano, osiguranom licu iz stava 1 ovog člana se odobrava jedan slušni aparat ukoliko + osigurano lice ima gubitak sluha u govornom području (frekvencije 500-4000 Hz) u nivou od 40 dB.

Član 66

Osiguranom licu starijem od 18 godina života kod koga je nastupio obostrani senzorneuralni ili konduktivni gubitak sluha od 40 < % po FS (Sabin Flower) odobrava se zaušni (BTE, RITE) ili kanalni odnosno intrakanalni (CIC, IIC) slušni aparat u količini u skladu sa Listom pomagala.

Član 67

Pomagala iz čl. 65 i 66 ovog Pravilnika odobravaju se zavisno od: stepena gubitka sluha na 500, 1000, 2000 i 4000 Hz tonalnog audiograma, u zavisnosti od tipa oštećenja sluha, oblika audiomertijske krivulje, lokalnog anatomskog statusa, mentalnog stanja, kognitivne funkcije i motivisanosti osiguranog lica za nošenje slušnog aparata, u skladu sa Listom pomagala.

Član 68

Predlog za nabavku pomagala iz člana 65 do 67 ovog Pravilnika daje konzilijum doktora specijalista, koji čine subspecijalista audiolog ili surdoaudiolog i dva specijalista otorinolaringologa, a pomagalo odobrava Fond.

Član 69

Osiguranom licu do 26 godina sa urođenom malformacijom uva ili zbog druge nemogućnosti za zaušno nošenje slušnih pomagala, odobrava se digitalni aparat za koštanu sprovodljivost: BAHA ili Vibrant sistem

Osiguranom licu uzrasta od 12 mjeseci do 26 godina, sa obostranim potpunim gubitkom sluha ili obostranim gubitkom sluha ≥ 90 dB, u području govornih frekvencija, odobrava se kohlearni implantat.

Osiguranom licu najkasnije do navršene pete godine života mogu se odobriti dva kohlearna implanta..

Osigurano lice sa ugrađenom unutrašnjom jedinicom pomagala iz st. 1 i 2 ovog člana ima pravo na spoljnu jedinicu i pripadajuće djelove u skladu sa Listom pomagala.

Predlog za nabavku pomagala iz st. 1 i 2 ovog člana daje konzilijum doktora specijalista, koji čine: subspecijalista audiolog ili surdoaudiolog i dva specijalista otorinolaringologa.

Član 70

Pomagala iz člana 69 ovog pravilnika obezbjeđuje Fond, a isporučilac isporučuje zdravstvenoj ustanovi koja vrši ugradnju ili zamjenu dijela pomagala, na osnovu potvrde o odobrenju nabavci pomagala u skladu sa Listom pomagala.

Zdravstvena ustanova iz stava 1 ovog člana je u obavezi da vodi evidenciju ugrađenih pomagala i njihovih dijelova.

Fond obezbjeđuje servisiranje pomagala CA1113 - zaušnog procesora, nakon isteka garantnog roka do isteka roka korišćenja pomagala, na osnovu ovjerene potvrde o odobrenju servisiranja pomagala izdate na predlog konzilijuma iz člana 69 stav 5 ovog pravilnika.

Obrazac potvrde o odobrenju servisiranja iz stava 3 ovog člana, dat je u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

2. Pomagala za omogućavanje glasnog govora

Član 71

Pomagalo za omogućavanje glasnog govora (elektrolarinks) odobrava se osiguranom licu kome je urađena totalna laringektomija, a koje poslije fonijatrijske rehabilitacije nije savladalo ezofagealni govor.

Član 72

Osigurano lice koje je ostvarilo pravo na govornu protezu ne može istovremeno ostvariti pravo na elektrolarinks, osim u slučaju kada iz medicinskih razloga nije moguće koristiti već odobrenu govornu protezu.

Član 73

Predlog za nabavku pomagala iz člana 71 ovog pravilnika daje konzilijum doktora specijalista koji čine: fonijatar ili laringohirurg i dva doktora otorinolaringologa, a nabavku pomagala odobrava Fond.

Pomagala iz čl. 72 i 73 ovog pravilnika obezbjeđuje Fond, a isporučilac isporučuje zdravstvenoj ustanovi koja vrši ugradnju ili zamjenu dijela pomagala, na osnovu potvrde o odobrenju nabavci pomagala u skladu sa Listom pomagala.

D. STOMATOLOŠKA POMAGALA

Član 74

Osiguranom licu do 18 godina života, prema medicinskim indikacijama na predlog doktora specijaliste ortodontije odobrava se mobilni ortodontski aparat i to:

- aktivni pokretni pločast ortodontski aparat i
- funkcionalni pokretni ortodontski aparat, u skladu sa Listom pomagala.

Osiguranom licu, iz stava 1 ovog člana, sa urođenim i stečenim anomalijama orofacijalnog sistema, u okviru preoperativnog i postoperativnog tretmana, može se odobriti izrada fiksnog ortodontskog aparata, na predlog konzilijuma doktora specijalista ortodontije KCCG i izvještaja ljekara specijaliste maksilofacijalne hirurgije.

U medicinski opravdanim slučajevima, osiguranom licu sa urođenim i stečenim anomalijama orofacijalnog sistema, u okviru preoperativnog i postoperativnog tretmana, može se odobriti izrada fiksnog ortodontskog aparata i do 21 godine života, na predlog konzilijuma doktora specijalista ortodontije KCCG ili konzilijuma doktora specijalista maksilofacijalne hirurgije ili konzilijuma za urođene deformitete KCCG.

Član 75

Osiguranom licu iz člana 74 ovog Pravilnika, izuzetno se odobrava parcijalna pločasta proteza, u periodu mliječne denticije kod gubitka većeg broja mliječnih zuba kada postoje preduslovi za gubitak prostora za stalne zube i poremećaj okluzije, artikulacije i međuviličnih odnosa, odnosno i u slučaju urođenog nedostatka grupe ili većeg broja stalnih zuba.

Član 76

Osiguranom licu iz člana 74 ovog Pravilnika, na predlog doktora specijaliste ortodonta, kod preoperativnog liječenja rascjepa usne i nepca, odobrava se stimulator.

Član 77

Osiguranom licu starijem od 65 godina života, prema medicinskim indikacijama, na predlog izabranog doktora stomatologa, odobrava se:

- fasetirana krunica, kao samostalna, kao nosač retencijske veze parcijalne proteze i kao nosač mosta, do drugog premolara uključujući i drugi premolar u obje vilice;
- cijela livena krunica, kao samostalna, kao nosač retencijske veze parcijalne proteze i kao nosač mosta, u području molara obje vilice;
- livena nadogradnja, ako je kruna zuba razorena, a korijen zuba može poslužiti kao nosač krunice, retencijske veze parcijalne proteze i kao nosač mosta;
- mobilna parcijalna proteza, ako na kraju zubnog niza nedostaju najmanje još tri zuba pored umnjaka, a u istom ili drugom kvadrantu još najmanje tri zuba;
- mobilna totalna proteza, ako nedostaju svi zubi u jednoj ili obje vilice;
- fiksna parcijalna proteza (most), ako u jednoj vilici nedostaje najmanje pet zuba u nizu, koji može biti prekinut sa jednim ili dva prisutna zuba.

Član 78

Osiguranom licu do 18 godina života, učenicima i studentima do navršanih 26 godina života, i starijem od 65 godina života, prema medicinskim indikacijama, na predlog doktora specijaliste maksilofacijalne hirurgije, odobrava se:

- resekcijska proteza i opturator kao samostalno ili dodatno stomatološko pomagalo ako je oštećeno koštano ili meko tkivo uz odgovarajuću medicinsku dokumentaciju;
- fiksna udloga za fiksaciju vilice kod preloma vilice i zaštitu zuba u toku zračenja za osigurana lica iz stava 1 ovog člana, i kod izbijanja zuba iz vilice i luksiranih zuba za osigurana lica do 18 godina života, učenike i studente do navršanih 26 godina života.

Član 79

Pomagala iz čl. 74 do 78 ovog Pravilnika izrađuju se od standardnih materijala, i to:

- krunice i mostovi - od poluplemenite legure;
- fasete na metalnim krunicama i tijelu mosta-od akrilata i mikrofilnih kompozita;
- livene nadogradnje - od poluplemenite legure;
- mobilne proteze - od akrilata;
- mobilne proteze - od kobalt-hromove legure i akrilata;
- ortodontski aparati i udlage - od akrilata i kobalt-hromove legure;
- resekcijske proteze i optutatori - od akrilata.

E. OSTALA POMAGALA

1. Epiteze (estetske proteze)

Član 80

Osiguranom licu se odobrava epiteza koja predstavlja estetsku zamjenu izgubljenog dijela tijela: uha, nosa ili lica, kada operativnim zahvatom nije moguća rekonstrukcija.

Prvi predlog za nabavku epiteze daje doktor specijalista hirurg, doktor specijalista otorinolaringolog ili maksilofacijalni hirurg.

Nakon isteka roka korišćenja pomagala iz stava 1 ovog člana, pomagalo predlaže izabrani doktor, a nabavku pomagala odobrava Fond.

2. Vještačka dojka

Član 81

Osiguranom licu ženskog pola, kome je izvršena amputacija dojke, odobrava se:

- prilagođavajuća privremena vještačka dojka, nakon operacije;
- trajna vještačka dojka od silikona;
- grudnjak za vještačku dojku.

Prvi predlog za nabavku pomagala iz stava 1 ovog člana, nakon operacije, daje doktor specijalista hirurg ili ginekolog.

Nakon isteka roka korišćenja pomagala iz stava 1 al. 2 i 3 ovog člana, pomagala predlaže izabrani doktor, a nabavku pomagala odobrava Fond.

3. Perike

Član 82

Osiguranom licu odobrava se perika od vještačkih vlakana zbog gubitka kose kao posljedice radio ili hemio terapije.

Prvi predlog za nabavku pomagala iz stava 1 ovog člana nakon radio ili hemio terapije daje doktor specijalista hirurg ili onkolog.

Nakon isteka roka korišćenja pomagala iz stava 1 ovog člana, pomagalo predlaže izabrani doktor, a nabavku pomagala odobrava Fond.

4. Utege, suspenzorijumi

Član 83

Osiguranom licu odobrava se utega i suspenzorijum prema medicinskim indikacijama i rokovima korišćenja u skladu sa Listom pomagala.

Predlog za nabavku utega daje doktor specijalista hirurg, a za suspenzorijume doktor specijalista hirurg ili doktor specijalista urolog, a nabavku pomagala odobrava Fond.

5. Trbušni pojasevi

Član 84

Osiguranom licu odobrava se trbušni pojas u skladu sa medicinskim indikacijama i rokovima korišćenja u skladu sa Listom pomagala.

Predlog za nabavku trbušnog pojasa daje doktor specijalista hirurg da zbog zdravstvenog stanja osiguranog lica nije

moguće izvršiti operaciju, predlog za trbušni pojas za trudnice sa izrazito slabim trbušnim zidom daje doktor specijalista ginekolog, a predlog za elastični trbušni pojas sa otvorom za stomu, kada postoji jako oslabljena muskulatura trbušnog zida daje doktor specijalista hirurg ili doktor specijalista urolog, a nabavku pomagala odobrava Fond.

6. Pomagala za gastrointestinalni i urogenitalni sistem

6.1 Pomagala kod kolostoma, ileostoma ili urostoma

Član 85

Osigurano lice koje ima izvedenu privremenu ili stalnu ileostomu, kolostomu ili urostomu, po svakoj izvedenoj stomi ima pravo na odgovarajući broj kesa i disk podloga za stomu.

Prvi predlog za pomagala iz stava 1 ovog člana daje doktor specijalista hirurg ili doktor specijalista urolog, a propisuje izabrani doktor u skladu sa Listom pomagala.

Osigurano lice iz stava 1 ovog člana ima pravo na adhezivnu i zaštitnu pastu za stomu koje propisuje izabrani doktor u skladu sa Listom pomagala.

Mjesečne količine izabrani doktor propisuje na osnovu praćenja objektivnog stanja osiguranog lica (način ishrane, stanje trbušnog zida i izvedene stome, stepen životne aktivnosti, životna dob osiguranog lica i dr.) i po potrebi zahtijeva od osiguranog lica da dostavi novi izvještaj doktora specijalista iz stava 2 ovog člana, o statusu bolesti i toku liječenja.

6.2 Kondomi, kateteri, plastične kese za urin

Član 86

Osiguranom licu, zbog inkontinencije urina, odobrava se urinarni kondom sa urin kesama.

Osiguranom licu kod koga je nemoguće pražnjenje bešike (retencije ili inkontinencije urina) putem kontrolisane (voljne) drenaže, odobrava se stalni Foli (Foley) urin kateter sa urin kesama.

Osiguranom licu sa povredom kičme ili sa ortotopičnom bešikom kod koga je nemoguća kontrola pražnjenja bešike, a obučeno je za samokateterizaciju, odobrava se PVC urin kateter za jednokratnu upotrebu sa kesama za urin za jednokratnu upotrebu.

Osigurano lice ima pravo samo na jednu vrstu katetera i kondoma iz ovog člana, gel za kateterizaciju i ogledalo uz nogu pri samokateterizaciji lica ženskog pola.

Član 87

Osiguranom licu, uz odgovarajući broj pomagala iz člana 86 stav 1 ovog Pravilnika odobrava se i odgovarajući broj pomagala iz člana 86 stav 2 ili stav 3 ovog Pravilnika, s tim da propisana zbirna mjesečna količina tih pomagala u kombinaciji odgovara maksimalnoj pojedinačnoj mjesečnoj količini iz Liste pomagala.

Osiguranom licu koje je inkontinentno (ne kontroliše stolicu i mokrenje) i nepokretno, a može da sjedi i kreće se uz pomoć invalidskih kolica, odobravaju se uz jednu vrstu kondoma i dvije vrste kesa za urin u količini propisanoj Listom pomagala.

Član 88

Pomagala iz čl. 86 i 87 ovog pravilnika, na predlog doktora specijaliste urologa, propisuje na receptu izabrani doktor u količini za jedan mjesec.

6.3 Noćni sudovi, podmetači za krevet, pelene, anatomske ulošci i mrežaste elastične gaćice

Član 89

Osiguranom licu koje je inkontinentno, a zbog potpune nepokretnosti stalno leži u kreveta, odobravaju se:

- toaletna posuda za urin - guska,
- toaletna posuda za feces - lopata,
- nepropusni zaštitni podmetač za krevet.

Pomagala iz stava 1 ovog člana, na predlog doktora specijaliste hirurga, neurologa ili onkologa, propisuje izabrani doktor na receptu, u skladu sa Listom pomagala.

Član 90

Osiguranom licu starijem od 3 godine odobravaju se pelene, pojedinačno ili u kombinaciji, u skladu sa indikacijama iz Liste pomagala.

Osiguranom licu starijem od 7 godina mogu se odobriti anatomske ulošci i mrežaste elastične gaćice, pojedinačno ili u

kombinaciji sa pelenama, u skladu sa količinama iz Liste pomagala.

Osigurano lice ima pravo na mjesečnu količinu pelena propisanu za jednu vrstu pelena, bez obzira da li koristi jednu ili više vrsta pelena.

Pomagala iz stava 1 ovog člana, predlaže doktor specijalista onkolog, urolog, neurohirurg, pedijatar, hirurg ili neurolog.

Na osnovu izvještaja ljekara iz stava 4 ovog člana, koji važi šest mjeseci od dana izdavanja, izabrani doktor propisuje na receptu, količinu za mjesec dana.

7. Pomagala za disanje

7.1 Endotrahealna kanila, aspirator i aspiracijski kateter

Član 91

Osigurano lice sa stalnom traheostomom ima pravo na endotrahealnu kanilu, a prema indikacijama na aspirator i aspiracijski kateter u skladu sa Listom pomagala.

Predlog za nabavku endotrahealne kanile daje doktor specijalista otorinolaringolog, a za aspirator i aspiracijski kateter doktor specijalista otorinolaringolog, pneumoftiziolog ili pulmolog, a nabavku pomagala odobrava Fond.

7.2 Koncentrator kiseonika

Član 92

Osiguranom licu koje ima hroničnu respiratornu insuficijenciju, a bolest je stabilna najmanje tri nedjelje i potrebno je dugotrajno liječenje kiseonikom u kućnim uslovima, odobrava se koncentrator kiseonika sa protokom kiseonika od 2. do 3 litra u minuti (u daljem tekstu: koncentrator kiseonika) prema kriterijumima:

1. parcijalnim pritiskom kiseonika (PaO_2) $\leq 7,3$ kPa (≤ 55 mmHg) ili $SaO_2 \leq 88\%$ i sa ili bez hiperkapnije;
2. parcijalnim pritiskom kiseonika (PaO_2) između 7,3 kPa (55 mmHg) i 8,0 kPa (60 mm Hg) ili SaO_2 od 89%, uz:
 - znake plućne hipertenzije;
 - periferne edeme koji ukazuju na kongestivnu slabost srca;
 - policitemiju (hematokrit $> 0,55$).

Član 93

Predlog za nabavku koncentratom kiseonika daje konzilijum pneumoftiziologa odgovarajuće specijalne bolnice ili konzilijum Instituta za bolesti djece KCCG, a odobrava Prvostepena ljekarska komisija Fonda, uz izdavanje revers kartice.

7.3. Električni inhalator sa maskom

Član 94

Osigurano lice do 18 godina oboljelo od cistične fibroze ima pravo na električni inhalator - nebulizator sa maskom u skladu sa Listom pomagala, (u listi odrediti indikacije za obje vrste inhalatora).

Predlog za nabavku pomagala iz stava 1 ovog člana daje konzilijum pedijatara KCCG - Institut za bolesti djece ili konzilijum internista KC CG, a nabavku pomagala odobrava Fond.

7.4. Aparat sa pozitivnim pritiskom i maska

Član 95

Osiguranom licu sa respiratornom insuficijencijom kod neuromuskularne bolesti, deformiteta grudnog koša i povrede kičme, kao i sa hroničnom opstruktivnom bolešću pluća sa hiperkapnijom preko 9 kPa odobrava se ventilator za neinvazivnu ventilaciju - Bi level, kao i pripadajuće maske.

Predlog za nabavku pomagala iz stava 1 ovog člana daje konzilijum pneumoftiziologa odgovarajuće specijalne bolnice, konzilijum pedijatara Institut za bolesti djece KCCG ili konzilijum neurologa KCCG, a odobrava Prvostepena ljekarska komisija, uz izdavanje revers kartice.

Pomagalo se osiguranom licu izdaje u zdravstvenoj ustanovi koja je predložila nabavku pomagala i kojoj je isporučilac isporučio pomagalo.

Zdravstvena ustanova vodi evidenciju izdatih pomagala.

8. Pomagala kod šećerne bolesti

8.1. Injektor i igle

Član 96

Osiguranom licu oboljelom od šećerne bolesti, koje je na terapiji insulinom odobrava se insulinski injektor za davanje insulina propisanog u obliku karpula i odgovarajući broj igala za injektor za davanje insulina u zavisnosti od broja propisanih dnevnih doza insulina u skladu sa Listom pomagala.

Pomagala iz stava 1 ovog člana propisuje izabrani doktor na predlog doktora subspecijaliste endokrinologa.

8.2. Aparat za samokontrolu šećera u krvi, trake i lancete

Član 97

Osiguranom licu oboljelom od šećerne bolesti na terapiji insulinom odobrava se aparat za samokontrolu šećera u krvi i dijagnostičke trake za aparat i lancete za vađenje krvi iz prsta, u skladu sa Listom pomagala.

Osigurano lice koje prima insulin jednom dnevno ostvaruje pravo na 25-30 traka i 25-30 lanceta mjesečno. Osigurano lice koje prima insulin dva i više puta dnevno: korisnik insulinske pumpe i dijete do osamnaest godina ostvaruje pravo do 200 traka i do 200 lanceta mjesečno, a osigurano lice starije od 18 godina od 25 do 100 traka i od 25 do 100 lanceta mjesečno.

Predlog za nabavku pomagala iz stava 1 ovog člana daje doktor subspecijalista endokrinolog, a propisuje na receptu izabrani doktor.

8.3. Spoljna portabilna insulinska pumpa sa kateterom i potrošnim materijalom

Član 98

Osiguranom licu oboljelom od šećerne bolesti na terapiji insulinom (Diabetes Mellitus tip 1), kod koga je na intenzivnoj terapiji insulinom utvrđena: nezadovoljavajuća glikoregulacija ili ponavljane hipoglikemije ili je izražen "fenomen zore" ili postoji loša metabolička regulacija, kod kojih se nije uspjela postići zadovoljavajuća metabolička regulacija primjenom ostalih raspoloživih načina liječenja u trajanju od 12 mjeseci, rana pojava hroničnih komplikacija dijabetesa ili dijabetes kod dojenčadi i djece predškolskog uzrasta ili postoje udružene hronične bolesti (cistična fibroza, celijakija), osiguranom licu koje planira trudnoću sa intenzivnom insulinskom terapijom je loša glikoregulacija u periodu pripreme za koncepciju, u trudnoći i periodu dojenja, odobrava se spoljna portabilna insulinska pumpa u skladu sa Listom pomagala.

Osiguranom licu oboljelom od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip I) na terapiji insulinom (4 i više doza), sa lošom glikoregulacijom (u 12 mjeseci - tri nalaza HbA1C $\geq$ 8,5%), odobrava se spoljna portabilna insulinska pumpa u skladu sa Listom pomagala.

Osiguranom licu oboljelom od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip I) na terapiji insulinom (4 i više doza), sa lošom glikoregulacijom (u 12 mjeseci - tri nalaza HbA1C $\geq$ 7,5%) sa incipijentnom (UEA 30-300 mg / 24 h) ili manifestnom dijabetesnom nefropatijom (UEA > 300 mg / 24 h), odobrava se spoljna portabilna insulinska pumpa u skladu sa Listom pomagala.

Na predlog konzilijuma za insulinsku pumpu Kliničkog centra Crne Gore (koji čine: tri specijalista interne medicine - endokrinologa i dva specijalista pedijatrije - endokrinologa), nalaz i mišljenje o opravdanosti korišćenja spoljne insulinske portabilne pumpe daje Prvostepena ljekarska komisija, a nabavku pomagala odobrava Fond uz izdavanje revers kartice.

Osigurano lice kojem je odobrena spoljna portabilna insulinska pumpa, ima pravo na potrošni materijal u skladu sa Listom pomagala.

Potrošni materijal za spoljnu portabilnu insulinsku pumpu predlaže subspecijalista endokrinolog KCCG, u skladu sa rokom korišćenja iz Liste pomagala, a nabavku pomagala odobrava Fond.

Član 99

Pomagalo iz člana 98 ovog pravilnika obezbjeđuje Fond, s tim da spoljnu portabilnu insulinsku pumpu sa kateterom isporučilac isporučuje Kliničkom centru Crne Gore radi ugradnje pomagala, dok potrošni materijal, na osnovu potvrde o odobrenoj nabavci pomagala, isporučilac isporučuje osiguranom licu.

Član 100

Klinički centar Crne Gore je u obavezi da vrši obuku i kontrolu pravilnog korišćenja spoljne portabilne insulinske pumpe.

Klinički centar Crne Gore vodi posebnu evidenciju o izdatim spoljnim insulinskim portabilnim pumpama.

8.4. Aparati za kontinuirano mjerenje šećera krvi

Član 101

Aparati za kontinuirano mjerenje šećera u krvi obuhvataju odašiljač za kontinuirano mjerenje šećera uz insulinsku pumpu, odašiljač za kontinuirano mjerenje šećera u krvi - samostalan (standalone), sa bežičnom tehnologijom, poveziv sa

aplikacijom pametnih uređaja i odgovarajuće senzore za kontinuirano mjerenje koncentracije šećera u krvi, kompatibilne sa odobrenim uređajima, u skladu sa Listom pomagala.

Aparati za kontinuirano mjerenje šećera u krvi se odobravaju osiguranom licu do 18 godina života, odnosno do završetka školovanja po propisima iz oblasti obrazovanja, a najkasnije do 26 godina života, i to:

- oboljelom od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip 1) koje je na intenzivnoj terapiji injekcijama insulina; i
- oboljelom od cistične fibroze, koji je na terapiji injekcijama insulina.

Aparati za kontinuirano mjerenje šećera u krvi, bez obzira na godine starosti, odobravaju se osiguranom licu, i to:

- oboljelom od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip 1) koje je korisnik insulinske pumpe;
- oboljelom od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip 1) na intenzivnoj terapiji injekcijama insulina sa utvrđenim invaliditetom;
- ženama oboljelim od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip 1) na intenzivnoj terapiji injekcijama insulina za vrijeme trudnoće i porodiljskog odsustva, kao i u predkonceptcijskom periodu (uz potvrdu ginekologa); i
- oboljelom od šećerne bolesti (Diabetes Mellitus tip 1) na intenzivnoj terapiji injekcijama insulina, kome je dijagnostifikovan malignitet.

Kod osiguranika starijih od 18 godina, obavezno se vrši evaluacija stanja pacijenta usljed korišćenja pomagala, koju sprovodi specijalista endokrinolog koji u svom izvještaju obrazlaže razloge za postavljanje indikacije za početak odnosno nastavak korišćenja pomagala.

Evaluacija se obavezno sprovodi najmanje jednom u prva tri mjeseca od početka korišćenja pomagala, a zatim nakon 6 odnosno 12 mjeseci, nakon čega se evaluacija sprovodi jednom godišnje.

Za svako novo propisivanje pomagala potrebno je priložiti odgovarajuću medicinsku dokumentaciju, na osnovu koje ljekar endokrinolog za svakog pacijenta posebno daje preporuku za nastavak korišćenja pomagala, uz dokaz o sprovedenim kontrolama.

Osigurano lice ne može ostvariti pravo na nastavak propisivanja pomagala ako ne dođe do očekivanog ishoda primjene pomagala, što se utvrđuje na način da:

1) nakon šest mjeseci od početka korišćenja pomagala nije postignut porast TIR (vrijeme u ciljnom rasponu) za 5% i/ili smanjenje TBR (vrijeme ispod ciljnog raspona) za 1%;

2) pri svakoj kontroli nije moguće utvrditi da je oboljeli od Diabetes Mellitus tip 1 nosio senzor više od 80% vremena u periodu od najmanje tri mjeseca.

Osigurano lice koje je korisnik senzora odnosno odašiljača sa Liste pomagala pod određenom šifrom, može da ostvari pravo na drugu vrstu senzora i odgovarajućeg odašiljača (drugog proizvođača), tek nakon isteka kvartala u kojem je prvobitno pomagalo odobreno, ukoliko specijalista endokrinolog u specijalističkom izvještaju navede obrazloženi predlog za nabavku druge vrste pomagala.

Član 102

Osigurano lice kojem je odobreno pomagalo predviđeno za povezivanje s pametnim uređajem, u obavezi je da obezbijedi pametni mobilni uređaj za povezivanje sa odašiljačem.

Osigurano lice iz stava 1 ovog člana samostalno unosi podatke u aplikaciju koja nije povezana sa informacionim sistemom Fonda.

8.5. Aparati za mjerenje ketona u krvi i urinu i dijagnostičke trake

Član 103

Osigurano lice do 18 godina života, oboljelo od šećerne bolesti i na terapiji insulinom, ima pravo na aparat za samokontrolu ketona u krvi i urinu i odgovarajući broj dijagnostičkih traka, u skladu sa Listom pomagala.

Lice koje ostvaruje pravo na trake za mjerenje ketona iz krvi, nema pravo na trake za mjerenje ketona iz urina, odnosno lice koje ostvaruje pravo na trake za mjerenje ketone iz urina, nema pravo na trake za mjerenje ketone iz krvi.

Predlog za nabavku pomagala iz stava 1 ovog člana daje doktor subspecijalista endokrinolog, a propisuje na receptu izabrani doktor.

9. Antidekubitus dušek i ortopedski krevet

Član 104

Osiguranom licu koje zbog bolesti ili povrede mora duži vremenski period da leži u krevetu, odobrava se antidekubitus dušek i ortopedski krevet na elektromotorni pogon u skladu sa Listom pomagala, po predlogu konzilijuma doktora neurologa, hirurga ili onkologa.

10. Zavojni materijal

Član 105

Osiguranom licu oboljelom od bulozne epidermolize, na predlog specijaliste dermatologa, izabrani doktor propisuje pomagala u skladu sa Listom pomagala.

Osiguranom licu kome je potrebna zdravstvena njega rana izabrani doktor može propisati pomagala u količini u skladu sa Listom pomagala.

Osigurano lice ima pravo na mjesečnu količinu zavojnog materijala propisanu za jednu vrstu, bez obzira da li koristi jednu ili više vrsta zavojnog materijala, i to za:

- DE 1115 do DE 1121 najviše do 30 komada mjesečno, i
- DE 1122 do DE 1127 najviše do 20 komada mjesečno.

X NAKNADA ŠTETE

Član 106

U slučaju nastale štete, Fond će od ugovornog isporučioaca potraživati naknadu štete i to:

- ako je osiguranom licu isporučio pomagalo za koje se utvrdi da je neodgovarajućeg kvaliteta, količine i cijene,
- ako je isporučio pomagalo nakon ugovorenog roka,
- ako je isporučio pomagalo koje nije propisao nadležni doktor,
- ako je osiguranom licu neopravdano naplatio dio cijene ili ukupnu cijenu isporučenog pomagala i
- ako je osiguranom licu isporučio pomagalo suprotno odredbama ovog pravilnika ili je potvrde o pomagalima preuzeo direktno od nadležnog doktora.

Odštetni zahtjev Fond utvrđuje najmanje u visini cijene isporučenog pomagala sa pratećim troškovima.

Član 107

Ako ugovorni isporučilac Fonda postupi suprotno odredbama ovog pravilnika, Fond ima pravo da:

1. jednostrano raskine ugovor sa isporučiocem pomagala koji je osiguranom licu izdao pomagalo suprotno odredbama ovog Pravilnika i zaključenog ugovora i to:

- izdao je pomagalo neodgovarajućeg kvaliteta ili količine,
- fakturisao je višu cijenu od ugovorene,
- isporučio je pomagala osiguranim licima u maloprodajnim objektima i lokacijama koje nije ugovorio sa Fondom, odnosno za koje nema dozvolu za obavljanje prometa na malo medicinskim sredstvima i
- u svim drugim slučajevima kada se utvrdi postupanje ugovornog isporučioaca suprotno zakonskim i podzakonskim propisima i opštim aktima Fonda;

2. od ugovornog isporučioaca naknadi iznos koji je osiguranom licu neopravdano naplatio za isporučeno pomagalo.

Član 108

Fond ima pravo da uskrati pravo propisivanja pomagala na teret sredstava Fonda ovlašćenom doktoru, kada je osiguranom licu:

- propisao pomagalo koje ne odgovara njegovom zdravstvenom stanju, odnosno njegovim stvarnim potrebama i
- kada osigurano lice upućuju da se zbog nabavke pomagala obrati tačno određenom ugovornom isporučiocu.

U slučaju iz stava 1 ovog člana Fond ima pravo na naknadu štete od ovlašćenog doktora odnosno od zdravstvene ustanove u visini cijene propisanog pomagala sa pripadajućim troškovima.

X PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 109

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje da važi Pravilnik o ostvarivanju prava na medicinsko-tehnička pomagala ("Službeni list CG" br. 82/16, 6/17, 17/17, 29/17; 90/17, 86/18, 5/19, 19/19, 61/19, 64/19 i 48/21).

Član 110

Pravo na novo pomagalo iste vrste koje je izdato prije stupanja na snagu ovog pravilnika, osigurano lice može ostvariti po isteku roka koji je važio prije stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Član 111

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

A. Ortopedska pomagala

B. Očna i tiflotehnička pomagala

C. Slušna pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora

D. Stomatološka pomagala

E. Ostala pomagala

Obrazac 01 (Predlog za nabavku ortopedskog pomagala)

Obrazac 02 (Predlog za nabavku oćnog ili tiflehnićkog pomala)

Obrazac 03 (Predlog za nabavku slušnog pomagala i pomagala za omogućavanje glasnog govora)

Obrazac P06-004 (Predlog za izradu stomatološkog pomagala)

Obrazac 05 (Predlog za nabavku pomagala)

Obrazac 06 (Potvrda o odobrenju nabavke pomagala)

Obrazac 07 (Kartica za vraćanje pomagala - revers)

Obrazac 08 (Potvrda o odobrenju servisiranja zaušnog procesora)